SASKAŅOTS
Profesionālās izglītības un nodarbinātībastrīspusējās
sadarbības apakšpadomes
2014.gada 31.marta sēdē protokols Nr.2
(Tehniskie labojumi - saskaņots 2023.gada 11.oktobra sēdē protokols Nr.5)

Sausbūves montētāja profesijas standarts

1. Vispārīgie jautājumi

1. Profesijas nosaukums – Sausbūves montētājs.

2. Profesijas kods – 7111 04.

2. Nodarbinātības apraksts

1. Profesionālās kvalifikācijas līmenis – otrais profesionālās kvalifikācijas līmenis.

2. Profesionālās darbības pamatuzdevumu kopsavilkums:

– sausbūves montētājs atbilstoši tehniskajam uzdevumam sausbūves tehniķa vai struktūrvienības vadītāja pakļautībā veic ārējo un iekšējo sienu apšuvuma, starpsienu konstrukciju, piekārto griestu, grīdu konstrukciju, logu, durvju un citu konstrukciju montāžas darbus ar sausbūves tehnoloģijām,darbā izmantojot ģipša plāksnes, metāla karkasa profilus un izolācijas materiālus, ģipsi, ģipša lējumus un dekoratīvos dizaina elementus; veic virsmu apdari – špaktelēšanu, apmešanu, kā arī siltināšanu no iekšpuses un ārpuses, ievērojot būvfizikālās, dizaina projekta, akustikas, ugunsdrošības un siltumtehnikas prasības un saistošos normatīvos aktus.

Sausbūves montētājs strādā būvuzņēmumos, kas nodarbojas ar ēku būvniecības darbiem.

3. Profesionālās darbības veikšanai nepieciešamās profesionālās kompetences

1. Spēja organizēt ergonomiski ērtu un drošu darba vietu, nosakot un norobežojot savu darba zonu.

2. Spēja pārvietot būvmateriālus, uzstādīt un jaukt sastatnes, veikt elektrības un ūdens pieslēgumu tiešai darba organizēšanai.

3. Spēja lietot individuālos un kolektīvos aizsardzības līdzekļus un sniegt pirmo palīdzību.

4. Spēja savas kompetences ietvaros plānot nepieciešamos resursus, aprēķināt materiālu patēriņu un darbietilpību.

5. Spēja ievērot darba vadītāja noteiktos termiņus, organizēt savu darba

laiku, ievērot kalendāro grafiku un darba tiesisko attiecību normas.

6. Spēja paaugstināt kvalifikāciju un apmācīt jaunos darbiniekus.

7. Spēja pārbaudīt un novērtēt darba virsmu (vizuāli, mehāniski, ar instrumentiem, ar speciāliem mērinstrumentiem), veikt virsmas apstrādi (slīpēšana, gruntēšana).

8. Spēja izvēlēties materiālus darba uzdevumam un strādāt ar tiem atbilstoši laika apstākļiem un tehniskajiem noteikumiem.

9. Spēja sagatavot (piegriezt, uzklāt, sajaukt u. tml.) izolācijas materiālus iestrādāšanai un iestrādāt izolācijas materiālus atbilstoši noteiktai kvalitātes pakāpei.

10. Spēja sagatavot sausbūves un apmetuma mašīnas, darbgaldus un instrumentus lietošanai, kā arī uzturēt tos darba kārtībā.

11. Spēja lietot sausbūves un apmetuma mašīnas, darbagaldus un instrumentus atbilstoši tehniskajai dokumentācijai un praktiskajam uzdevumam.

12. Spēja veikt dažādu materiālu griešanas, frēzēšanas, urbšanas, līmēšanas un montāžas darbus.

13. Spēja ievērot darba aizsardzības normatīvo aktu prasības, lietojot sausbūves un apmetuma mašīnas, darbagaldus un instrumentus, iekārtot drošuun ergonomiski ērtu darba vietu, lietot drošus darba paņēmienus, kā arī individuālos un kolektīvos darba aizsardzības līdzekļus.

14. Spēja novietot, uzglabāt un pārvietot būvmateriālus, iekārtas un sastatnes, veikt elektrības un ūdens pieslēgumu, veikt materiālu un instrumentu plānošanu individuālajam darbam.

15. Spēja veikt uzmērījumus un marķēšanu atbilstoši tehniskā un dizaina projekta prasībām, izvēlēties un lietot atbilstošus mērinstrumentus.

16. Spēja veidot konstruktīvo karkasu, konstrukciju apšūšanu ar būvmateriāliem, iestrādāt izolācijas materiālus, veikt logu, durvju bloku un traversu montāžu, lietot stiprināšanas paņēmienus un līdzekļus.

17. Spēja sagatavot nepieciešamos materiālus, veikt virsmu apmešanas, špaktelēšanas darbus, veikt virsmas korekciju atbilstoši noteiktai kvalitātes pakāpei un dizaina projekta prasībām.

18. Spēja uzmērīt un novērtēt savu paveikto darbu.

19. Spēja savākt, šķirot un pārvietot būvgružus, novērtēt materiālu atlikumu izmantojamību.

20. Spēja izprast un ievērot vides aizsardzības normatīvo aktu prasības, kā arī veikt darba pienākumus, nekaitējot videi.

21. Spēja veikt darbu patstāvīgi un uzņemties atbildību par sava darba rezultātu.

22. Spēja ievērot profesionālās un vispārējās ētikas pamatprincipus.

23. Spēja sazināties valsts valodā un vienā svešvalodā.

4. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās prasmes

1. Noteikt un norobežot savu darba zonu.

2. Pārvietot būvmateriālus sava darba veikšanai.

3. Uzstādīt un jaukt sastatnes.

4. Veikt elektrības un ūdens pieslēgumu tiešai darba organizēšanai.

5. Lasīt tehnisko un dizaina projektu, kā arī citu tehnisko dokumentāciju.

6. Aprēķināt nepieciešamo materiālu patēriņu un darbietilpību.

7. Informēt struktūrvienības vadītāju vai sausbūves tehniķi par nepieciešamajiem resursiem un termiņiem.

8. Novērtēt situācijas bīstamību un veikt preventīvos pasākumus.

9. Ievērot darba aizsardzības normatīvo aktu prasības, lietot individuālos un kolektīvos darba aizsardzības līdzekļus.

10. Iekārtot drošu un ergonomiski ērtu darba vietu.

11. Lietot drošus darba paņēmienus.

12. Pārbaudīt un novērtēt darba virsmu (vizuāli, mehāniski, ar instrumentiem, ar speciāliem mērinstrumentiem).

13. Izvēlēties un sagatavot materiālus lietošanai atbilstoši darba uzdevumam.

14. Veikt materiālu griešanas, frēzēšanas, urbšanas un līmēšanas darbus.

15. Veidot konstruktīvo karkasu.

16. Veikt konstrukciju apšūšanu ar būvmateriāliem.

17. Veikt logu, durvju bloku un traversu montāžu.

18. Iestrādāt izolācijas materiālus.

19. Veikt apmešanas darbus atbilstoši noteiktai kvalitātes pakāpei.

20. Slīpēt un gruntēt virsmas.

21. Veikt virsmu un ģipša plākšņu šuvju špaktelēšanu atbilstoši virsmas kvalitātes prasībām.

22. Veikt virsmas korekciju atbilstoši dizaina projekta prasībām.

23. Lietot stiprināšanas paņēmienus un līdzekļus.

24. Veikt dekoratīvo dizaina un akustisko elementu izgatavošanu un montāžu (ģipša, poliuretāna u.c. izstrādājumi).

25. Lietot sausbūves un apmetuma mašīnas.

26. Novērtēt sausbūvē izmantojamo mašīnu un instrumentu tehnisko stāvokli.

27. Veikt sausbūvē izmantojamo mašīnu un instrumentu tehnisko apkopi.

28. Organizēt savu darba laiku un ievērot kalendāro grafiku.

29. Novērtēt laika apstākļus un ievērot tehniskos noteikumus.

30. Strādāt ar kravu pārvietošanas tehniku.

31. Novērtēt materiālu atlikumu izmantojamību.

32. Identificēt bīstamos atkritumus.

33. Izvēlēties un lietot mērinstrumentus (līmeņrādis, mērlenta, nivelieris u.c.) sausbūves veikšanai.

34. Izvēlēties tehnoloģisko procesu, ievērojot būvniecības norisi.

35. Aprēķināt paveiktā darba apjomu un vērtību.

36. Patstāvīgi organizēt savu darbu, analizēt darba gaitu, uzņemties atbildību par sava darba rezultātu.

37. Veikt jauno darbinieku apmācību, apgūt un lietot jaunas tehnoloģijas, instrumentus un materiālus.

38. Sniegt pirmo palīdzību.

39. Ievērot vides aizsardzības normatīvo aktu prasības.

40. Ievērot darba tiesisko attiecību normas.

41. Ievērot profesionālās un vispārējās ētikas pamatprincipus.

42. Pārvaldīt valsts valodu.

43. Pārvaldīt vienu svešvalodu profesionālās saziņas līmenī.

44. Lietot profesionālo terminoloģiju valsts valodā un vienā svešvalodā.

5. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas

1. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas priekšstata līmenī:

1.1. būvtehnika;
1.2. akustiskais projekts;
1.3. ugunsdrošības projekts;
1.4. tehniskā rasēšana;
1.5. būvniecības normatīvie dokumenti;
1.6. ilgtspējīgas būvniecības jēdziens;

1.7. darba laiku reglamentējošie normatīvie akti;
1.8. ergonomika.

2. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas izpratnes līmenī:
2.1. būvdarbi;
2.2. projekta dokumentācija, dizaina projekts;
2.3. būvfizika;
2.4. tīkla vai kalendārais plāns;
2.5. apmetuma funkcijas;
2.6. būvmateriālu tehniskās īpašības;
2.7. tehnoloģiskie procesi un prasības;
2.8. kvalitātes prasības;
2.9. būvgružu veidi;
2.10. būvgružu šķirošanas kārtība;
2.11. pielaides normas;
2.12. inženiertehniskās komunikācijas;
2.13. darba (izstrādes) normas;
2.14. arhitektūras un dizaina stilu vēsture;
2.15. saskarsmes pamati;
2.16. profesionālie termini valsts valodā un vienā svešvalodā.

3. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas lietošanas līmenī:
3.1. būvlaukuma darba organizēšana;
3.2. ēku būvkonstrukcijas (starpsienas, ārsienas, piekārtie griesti, dizaina griestu sistēmas, sienu un šahtu apšūšana, vienkāršo, dobjo un dubultgrīdu sistēmas);
3.3. sausbūves tehnoloģijas un izmantojamie materiāli;
3.4. apdares darbi un izmantojamie materiāli;
3.5. mērinstrumenti;
3.6. sausbūvē izmantojamās sausbūves un apmetuma mašīnas, darbgaldi un instrumenti (t.sk. sausbūves instrumenti, darbagaldi un mašīnas, apmetuma un frēzēšanas mašīnas);
3.7. smagumu pārvietošana;
3.8. siltināšanas darbi;
3.9. izolācijas materiāli, to stiprināšanas paņēmieni un līdzekļi;
3.10. dekoratīvie elementi;
3.11. darba aizsardzība (darba aizsardzības normatīvie akti, droši darba paņēmieni, individuālie un kolektīvie darba aizsardzības līdzekļi, pirmā palīdzība);
3.12. elektrodrošība un ugunsdrošība, ugunsdzēsības līdzekļi un to lietošana;
3.13. informācijas tehnoloģijas;

3.14. profesionālās un vispārējās ētikas pamatprincipi;
3.15. vides aizsardzība;
3.16. valsts valoda;
3.17. viena svešvaloda profesionālās saziņas līmenī;
3.18. darba tiesisko attiecību normas.

Pienākumi un uzdevumi

Pienākumi	Uzdevumi
1. Sausbūves darbu organizēšana.	1.1. organizēt ergonomiski ērtu un drošu darba vietu; 1.2. ievērot darba drošību; 1.3. plānot nepieciešamos resursus savas kompetences ietvaros; 1.4. ievērot darba vadītāja noteiktos termiņus; 1.5. kvalifikācijas paaugstināšana.
2. Špaktelēšanas un apmešanas darbu veikšana.	2.1. sagatavot darba virsmu; 2.2. špaktelēšanas un apmešanas darbu praktiskā realizācija; 2.3. iestrādāt izolācijas materiālus.
3. Apmetuma mašīnu un sausbūves darbagaldu un instrumentu lietošana.	3.1. sagatavot mašīnas un instrumentus lietošanai un uzturēt tos darba kārtībā; 3.2. lietot apmetuma mašīnas, darbagaldus un instrumentus atbilstoši tehniskajai dokumentācijai un praktiskajam uzdevumam; 3.3. ievērot darba drošību, lietojot mašīnas, darbagaldus un instrumentus.
4. Būvmateriālu lietošana.	4.1. novietot, uzglabāt un pārvietot būvmateriālus; 4.2. sagatavot materiālus lietošanai; 4.3. lietot būvmateriālus atbilstoši to iestrādes tehnoloģijai ievērojot noteiktās prasības*; 4.4. savākt un šķirot būvgružus.
5. Sausbūvju praktisko darbu veikšana.	5.1. veikt uzmērījumus un marķēšanu; 5.2. montēt sausbūves konstrukcijas; 5.3. veikt nepieciešamos apdares darbus; 5.4. veikt sava paveiktā darba uzmērīšanu.

* Normatīvie akti, standarti un ražotāju ieteikumi:
LBN 016-11 Būvakustika
LVS 1061:2020 ģipša plāksnes un ģipša plākšņu sistēmas. Plānošanas un lietošanas noteikumi
LBN 016-15 Būvakustika
LBN 201- 15 Būvju ugunsdrošība
LBN 002-19 Ēku norobežojošo konstrukciju siltumtehnika
www.gips.de Ģipša ražotāju industrijas ieteikumi un rekomendācijas

Sausbūves montētāja profesijas standarta izstrādes darba grupa:

Valdis Līnis –	eksperts, SIA "Griva Group", projektu vadītājs;
Andris Veinbergs –	eksperts, SIA "Knauf", tehniskais vadītājs;
Nikolajs Jankovskis –	eksperts, SIA "Būves un būvsistēmas", projektu vadītājs, būvuzraugs;
Ģirts Kampars –	eksperts, SIA "Knauf", tirdzniecības pārstāvis;
Andrejs Broks –	eksperts, IK "Dizainsvidei", dizaineris;
Vita Zariņa –	moderatore, SIA "Biznesa augstskola Turība", asoc. profesore;
Iveta Strēle –	moderatore, SIA "Biznesa augstskola Turība", lektore.

Sausbūves montētāja profesijas standarta eksperti:

Mārtiņš Straume –	biedrība "Latvijas Būvinženieru savienība", valdes priekšsēdētājs;
Sandra Miklaševiča –	"Latvijas Sausās būves un apdares uzņēmumu un meistaru biedrība", valdes priekšsēdētāja.